

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Børnehuset Engen

2024

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

I arbejdet med den pædagogiske læreplan og evaluering af den pædagogiske praksis – herunder særligt overgangene i børnehaven har vores primære fokus været at sikre læringsmiljøer for børnene gennem hele dagen. Vi udviklede en fælles struktur med rollefordeling for personalet, hvor særligt centralt for forbyberrollen, var at tilgodese/rumme de læringsmuligheder, som eftermiddagen også byder på. Strukturen har medført en forudsigelighed, meningsfuldhed og skabt rum, for at børneperspektivet kan blomstre. Det har givet børnene mulighed for og ro til at fordybe sig i leg og udforske forskellige legerelationer samt større medbestemmelse i de fælles pædagogiske aktiviteter, der tilbydes. Det pædagogiske arbejde med strukturen i børnehaven samt effekten heraf, har medført en udarbejdelse af struktur med roller, tilpasset børnelivet i vuggestuen.

I forbindelse med ovenstående proces har vi haft et øget fokus på vores mad- og måltidspædagogik. Det primære fokus har været at få øje på børnesynet i vores måltider med blik for, hvordan børnene oplevede det, at afholde et måltid i Børnehuset Engen. Herunder har vi arbejdet ud fra et ønske om at få øje - og større fokus på det lærings- og udviklingspotentiale, der for børnene ligger i den rutine.

I sammenhæng med vores fokus på måltidspædagogikken har vi indført en månedlig fælles mad-dag i Engen, hvor vi især arbejder med madmod, selvhjulpethed og dannelse.

Samtidig med vores fokus på overgange, struktur og mad- og måltidspædagogik fik vi øje på de mange afbrydelser, vi skaber i børns leg igennem dagen - særligt opbruddet ved formiddagsmad og samling. Vi gik på opdagelse i børnesynet og hvad det har af betydning for børnene at blive afbrudt i legen. Det har medført Cafemad til formiddag; altså et tilbud om mad i et tidsrum på ca.

30 min. Desuden har vi gjort op med den klassiske forståelse samling, og tilpasset samlingen, når det giver pædagogisk mening på dagen.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vores evalueringskultur har taget udgangspunkt i *skema til handling*, hvilket vi har arbejdet med på både stuemøder og personalemøder. Vi oplever et øget behov for at skabe struktur på vores ugentlige individuelle stuemøder samt månedlige fælles møder på tværs af stuerne. Derfor har vi indført dagsordner for evaluering og med en fælles forståelse for, at evalueringen sker med afsæt i relevante og igangværende processer, kan vi med dagsordenerne sikre, at tiden med børnene er forbeholdt børnene. Hertil aftes der, at de daglige observationer og overvejelser noteres og tages op til faglig drøftelse på stuemøder.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vi har benyttet procespædagoger, som af flere omgange har faciliteret arbejdet om struktur og læringsmiljøer og hele dagen i inde- samt uderum.

Vi har afholdt personalemøder 10 gange om året, hvor vi har arbejdet med forskellige emner fra den styrkede pædagogiske læreplan, såsom *forældresamarbejde*, *børnesyn*, *leg* samt *pædagogiske læringsmiljøer*. Personalemøderne har været tilrettelagt til at arbejde i små grupper samt med fælles faglige dialoger.

Vi har deltaget i en fælles pædagogisk dag, hvor vi havde besøg af Anette Prehn, der holdt oplæg om Hjernesmart Pædagogik.

Vi har afholdt en pædagogisk dag med fokus på at skabe en fælles forståelse af børnesynet og et fælles fagligt sprog.

De to faglige fyrtårne har deltaget på netværksdage sammen med fyrtårne fra området, hvor de i fællesskab, med afsæt i Mikkel Morgens oplæg om feedback- og evalueringsskulturer, har haft faglige drøftelser og refleksioner over egen praksis og det nuværende arbejde med læreplanen.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Overgange og struktur

Vi oplevede, at der var flere voksne, der udførte de samme opgaver igennem dagen, hvilket medførte frustrationer for personalet, samt et manglende blik på kerneopgaven og læringsmiljøerne. Altså blev vi opmærksomme på en gennemgående manglende struktur i både børnehaven og vuggestuen. Vores ønske med ny struktur var at skabe forudsigelighed for både personale og børn i hverdagens roller og rutiner, som kunne give en etablering af læringsmiljøer om eftermiddagen.

Mad- og måltidspædagogik

Vi oplevede, at måltidet var meget voksenstyret og præget af personalets egne normer for "det gode måltid". Dette kom f.eks. til udtryk i, at børnene skulle spise rugbrød, før de kunne få frugt og grønt, at børnene skulle sidde stille ved bordet og lignende. Ligeledes oplevede vi, at samling og formiddagsmaden skabte forstyrrelser i børnenes selvorganiserede leg. Da vi gik på opdagelse i vores mad- og måltidskultur henover hele dagen samt overgange hertil, blev det tydeligt, at vi manglede blik for børneperspektivet og børnesynet. Hertil blev vi nysgerrige på, hvordan vi ved at arbejde på en måltidspædagogik med fælles værdier kunne sikre udvikling, dannelse og læring.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Overgange og struktur

I arbejdet og udvikling af vores overgange og struktur har vi benyttet os af procespædagoger, for at få observationer og praksisfortællinger fra vores hverdag. Dette for at skabe en udviklingsproces og gøre os skarpe på, hvor vi manglede struktur og overblik, for at kunne sikre forudsigelighed og læringsmiljøer over hele dagen. Det har været med til at udvikle et skema med blik for de forskellige roller, der skal indtages, primært hen over eftermiddagen. Skemaet har bidraget til en øget struktur og rammesætning for personalet, hvorpå alle ved, hvem der har, hvilken position eller opgave.

Der blev indsamlet kvalitative data gennem børneinterviews. Her fik vi børnenes blik på deres tid på legepladsen.

Mad- og måltidspædagogik

I processen med udvikling af vores fælles måltidspædagogik har vi benyttet materiale fra EVA med særligt fokus på pædagogens rolle under måltidet. Hertil skulle personalet indsamle observationer og praksisfortællinger, som dannede grundlag for vores samlede fælles evaluering til personalemøder. Ligeledes anvendte vi *skema til handling* for at strukturere arbejdet med måltidet og børnesynet hertil. Til dette benyttede vi optælling af, hvor ofte børnene rejste sig fra bordet under måltidet og hvilken betydning dette havde for børnene selv.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Overgange og struktur

Vi har fået øje på vigtigheden af hverdagens struktur, idet der er færre forstyrrelser og mindre forvirring hos personalet omkring praktiske opgaver og rollefordeling. Vi oplevede, at der blev skabt et øget fokus på kerneopgaven. Vi blev hertil opmærksomme på vigtigheden af, at læringsmiljøer er til for at være en del af hele dagen. Skemaerne har været rammesættende for, at personalet har oplevet større forudsigelig og struktur hen over hele dagen, hvilket har skabt rum for det potentiale, der ligger i eftermiddagens læringsmiljøer. På tværs af husene lader vi os inspirere af hinanden, og evalueringen af eftermiddagsrutinerne i vuggestuen har medført udvikling af lignende skema. Vi oplever samme forudsigelighed gennem strukturen også i vuggestuen, hvor der blandt børnene er skabt en ro. De yngste børn har fået ro til at gå på opdagelse, og de ældste fordyber sig i legefællesskaber og har fået plads til at udfolde sig i leg efter behov.

Mad- og måltidspædagogik

Vi har fået øje på, hvor vigtigt det er at have blik for børneperspektivet og børnesynet også under måltidet. Hvis vi som personale skal kunne omfavne det potentiale for læring og udvikling, der ligger i måltidet, er vi nødsaget til at være bevidste om vores roller og egne normer og betydningen heraf. Vi oplever, at udviklingen af vores måltidspædagogik har givet os en fælles retning for arbejdet med måltidets medlæringsmuligheder; madmod og sansning, socialt fællesskab, børns selv- og medbestemmelse. Vores dokumentationsarbejde med praksisfortællinger og optællinger viste, at børnene oplevede større glæde og meningsfuldhed ved måltidet. Færre instruerende beskeder skabte rum for nysgerrighed, og mindre voksenstyring gav plads til børnenes forskellige behov, hvor alle børns oplevelser og følelser imødekommes.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Overgange og struktur

Det har skabt anledning til at trække skemaerne med ind i planlægningen af rollefordeling om formiddagen på stuerne. Dertil har vi lavet et legekatalog, der tager afsæt i læreplanstemaerne, til samme har vi lavet legekasser, der indeholder materiale og remedier til forskellige regel-, forestillings- og fantasilege. Hensigten med legekatalogerne og tilhørende legekasser har været til inspiration for personalet, når de indtager fordyberollen. Således bliver eftermiddagens læringsmiljøer forudsigeligt og genkendeligt for både personale og børn, hvortil børnene selv kan byde ind med ønske om leg.

Vores blik på rollefordeling har gjort os nysgerrige på, hvordan vi med vores helt overordnede struktur i Engen skaber mulighed for arbejdet med at understøtte børns udvikling, læring, trivsel og dannelse. Dette har vi til hensigt at arbejde videre med.

Mad- og måltidspædagogik

Vi har med udvikling af vores måltidspædagogik tilføjet flere aktiviteter, der understøtter arbejdet med mad- og måltidskultur. Vi har blandt andet indført fælles maddage i hele huset, hvor børnene aktivt er inddraget i hele processen ved at forberede, servere og under spisningen. Dette kan både foregå i børnehavens køkken eller ved bålstedet.

Vores arbejdet med børnesynet ved måltidet har skabt rum for videre nysgerrighed på, hvordan narrativer og egne forståelser af f.eks. forældre og børn kommer til udtryk i andre sammenhænge. Vi skal fortsætte vores arbejde med at inspirere hinanden gennem fælles retning med blik for børnenes oplevelser i Engen.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

I august 2023 fik alle dagtilbud i Kalundborg Kommune lokale bestyrelser. Grundet den korte tid med bestyrelsen, har vi endnu ikke nået at gennemgå hele læreplanen. Bestyrelsen skal fremadrettet inddrages i arbejde med læreplanen bl.a. i forbindelse med opsamling af generelle udviklingspunkter fra tilsyn, og ved introduktion til arbejdet med elementer fra læreplanen i praksis f.eks. arbejdet med sprog via sprogtrappen. Bestyrelsen vil sammen vælge fokuspunkter fra læreplanen, som vil have et ekstra fokus i 2024. I 2024 har bestyrelsen valgt bl.a. at kigge på forældresamarbejde imellem forældre.

Forældrebestyrelsen gennemgik evalueringen af læreplanen på bestyrelsesmøde d. 20. februar 2024.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vi vil være nysgerrige på, hvordan vi hidtil med vores struktur formår at understøtte børnene, og hvilke muligheder en aldersopdelt institution vil skabe.

Vi vil arbejde med børn i udsatte positioner, idet vi oplever et stigende behov herpå. Vi ser flere børn, der kalder på en øget pædagogisk indsats, og vi er hertil nysgerrige på, hvordan vi kan tilrettelægge hverdagen, således at vi imødekommer alle børns behov.

Vi vil fortsat have fokus på vores pædagogiske arbejde med sprogtrapperne samt skabe en større fælles forståelse og retning for arbejdet hermed. Vi oplever børn med sproglige udfordringer, hvilket f.eks. kan komme til udtryk og begrænse dem særligt i deres sociale interaktioner med andre børn. Vi vil inddrage sprogtrapperne, når vi tilrettelægger aktiviteter- og læringsforløb i *skema til handling*.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Vi vil arbejde henimod at etablere en udviklingsfremmende feedbackkultur blandt personalet. Vi er i forvejen gode til at italesætte de ting, vi gør godt, og for at nuancere og udvikle vores praksis skal vi skabe rum for kritisk forholdenhed.

Vi vil inddrage forældrenes perspektiver yderligere i dagligdagen i Engen. Til dette vil vi fortsat benytte Aula for at bygge bro mellem institution og hjem.

Vi har et ønske om at afholde forældremøder, hvor vi vil evaluere sammen med forældrene. Vi vil hertil benytte spørgeskemaer for at få indblik i forældrenes oplevelser og tanker.

Vi vil benytte personalemøder til fælles faglig evaluering af relevante skemaer og handleplaner samt igangværende processer.

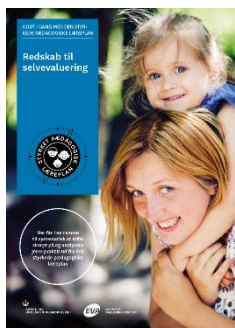
I foråret 2024 påbegyndes arbejde med nyt skema '*tegn på læring 2*'. Vi vil anvende TPL2 til at evaluere vores pædagogiske praksis og arbejde.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi vil kontinuerligt have et blik for at justere vores pædagogiske læreplan, så den stemmer overens med hverdagen i Engen samt nye rutiner og strukturer i huset. Vi vil derudover også benytte vores faglige fyrtårne i arbejdet med læreplanen. Derudover vil vi forsøge at nuancere vores arbejde med *tegn på læring2*, således at det taler sammen med sprograppen.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC